

Нац. акад. искусств Украины, In-t problem sovrem. iskusstva. – K.: Feniks, 2012. – 398 s.

13. Русин Р. М. Художній образ: від класики до постмодерну: [монографія] / Руслан Русин; Київ: нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ: Київський університет, 2015. – 206 с.

14. Сегаль Ю. А. Скульптура: [худож. альбом] / Ю. А. Сегаль. – Київ; Єрусалим: Дух і Літера, 2014. – 189 с.

15. Сербинская В. А. Постмодернизм и метамодернизм: разграничение понятий и черты метамодернизма в современной литературе [Электронный ресурс] / В. А. Сербинская. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/postmodernizm-i-metamodernizm-razgranichenie-ponyatiy-i-cherty-metamodernizma-v-sovremennoy-literature>.

16. Сухина О. В. Рефлексія людської буттєвості у постмодерній культурі: автореф. дис. ... канд. культурології: 26.00.01 / Сухина Ольга Володимирівна; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. – Київ, 2017. – 19 с.

17. Тард Г. Сущность искусства / Г. Тард; [пер. с фр.; под ред. и предисл. Л. Е. Оболенского]. – Изд. 2-е. – М.: Издательство ЛКИ, 2007. – 120 с.

18. Тернер Л. Манифест метамодернизма [Электронный ресурс] / Л. Тернер. – Режим доступа: <http://metamodernizm.ru/manifesto>.

19. Чорна Л. В. Ідеал як соціокультурний феномен у дискурсі модерну та постмодерну: автореф. дис. ... д-ра філос. наук: 09.00.03 / Чорна Лідія Валеріївна; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2017. – 36 с.

20. Dempsey V. [Re]construction: Metamodern Transcendence and the Return of Myth [Электронный ресурс] / V. Dempsey. – Режим доступа: <http://www.metamodernism.com/2015/10/21/reconstruction-metamodern-transcendence-and-the-return-of-myth>.

21. Turner L. Metamodernism // Manifesto [Электронный ресурс] / L. Turner. – Режим доступа: <http://www.metamodernism.org>.

22. Turner L. Metamodernism: A Brief Introduction [Электронный ресурс] / L. Turner. – Режим доступа: <http://www.berfrois.com/2015/01/everything-always-wanted-know-metamodernism>.

References

1. Azarhin A. V. Duhovnaja zhizn' cheloveka i hudozhestvenno-obraznye struktury iskusstva // Iskusstvo: hudozhestvennaja real'nost' i utopija / [pod red. V. I. Mazepy] / A. V. Azarhin. – K.: Naukova dumka, 1992. – S.38–69.

2. Bol'shoj jenciklopedicheskij illjustrirovannyj slovar': [17000 nauch. st. i il.] / [Bogatyrenko V. V. i dr.]. – Doneck: BAO, 2012. – 816 s.

3. Vermjulen T. Zametki o metamodernizme [Jelektronnyj resurs] / T. Vermjulen, R. Van den Akker. – Rezhim dostupa: <http://metamodernizm.ru/notes-on-metamodernism>.

4. Vermjulen T. Nedoponimaniya i utochneniya. Zametki o «Zametkah o metamodernizme» [Jelektronnyj resurs] / T. Vermjulen, R. Van den Akker. – Rezhim dostupa: <http://metamodernizm.ru/misunderstandings-and-clarifications>.

5. Vojtovich V. M. Tomash Oskar Sosnovs'kij. Skul'ptura klasicizmu: [doslidzhennja] / V. M. Vojtovych. – Rivne: V. Vojtovych [vyd.], 2015. – 299 s.

6. Vsja istorija iskusstva. Zhivopis', arhitektura, skul'ptura, dekorativnoe iskusstvo / Per. s ital. i nauch. red. T. M. Kotel'nikova. – M.: AST; M.: Astrel', 2008. – 415 s.

7. Goncharenko A. O. Transformacii' rozvytku ukrai'ns'koi' skul'ptury (v konteksti kul'turno-mystec'kyh procesiv 1990–h – 2000–h rr.): avtoref. dys. ... kand. mystectvoznavstva: 26.00.01 / Goncharenko Anastasija Oleksii'vna; DVNZ «Prykarp. nac. un-t im. Vasylja Stefanyka». – Ivano-Frankivs'k, 2015. – 16 s.

8. Kleshnja G. M. Social'nyj proekt v epohu postmodernu: avtoref. dys. ... kand. filoz. nauk: 09.00.03 / Kleshnja Ganna Mykolai'vna; Nac. ped. un-t im. M. P. Dragomanova. – Kyi'v, 2016. – 19 s.

9. Lysenko L. Bibliografichnyj opys dlja cytuvannja: Lysenko L. Ukrai'ns'ka skul'ptura u poshukah novoi' obraznosti / L. Lysenko // Mystectvoznavstvo Ukrai'ny. – 2013. – Vyp.13. – S.22–32.

10. Loboda V. Tvorchist' nathnena zhyttjam: zhyvopys, skul'ptura, dekurpazh, grafika: kat. vyst. / Volodymyr Loboda. – Kyi'v: NJU ART, 2016. – 49 s.

11. Mirosnychenko V. S. Metamodernizm, oscyljacija, interpljacija / V. S. Mirosnychenko // Kul'tura Ukrai'ny. Serija: Kul'turologija. – 2017. – Vyp.55. – S.109–117.

12. Protas M. O. Skul'pturnye simpoziumy Ukrainy: stilistiko-paradigmalna jevoljucija: [monografija] / M. A. Protas; Nac. akad.

iskusstv Ukrainy, In-t problem sovrem. iskusstva. – K.: Feniks, 2012. – 398 s.

13. Rusin R. M. Hudozhnij obraz: vid klasyky do postmodernu: [monografija] / Ruslan Rusin; Kyi'v. nac. un-t im. Tarasa Shevchenka. – Kyi'v: Kyi'vs'kyj universytet, 2015. – 206 s.

14. Segal' Ju. A. Skul'ptura: [hudozh. al'bom] / Ju. A. Segal'. – Kyi'v; Jerusalym: Duh i Litera, 2014. – 189 s.

15. Serbinskaja V. A. Postmodernizm i metamodernizm: razgranichenie ponjatij i cherty metamodernizma v sovremennoj literature [Jelektronnyj resurs] / V. A. Serbinskaja. – Rezhim dostupa: <https://cyberleninka.ru/article/n/postmodernizm-i-metamodernizm-razgranichenie-ponyatiy-i-cherty-metamodernizma-v-sovremennoy-literature>.

16. Suhyna O. V. Refleksija ljuds'koi' buttjevosti u postmodernij kul'turi: avtoref. dys. ... kand. kul'turologii': 26.00.01 / Suhyna Ol'ga Volodymyrivna; Nac. akad. ker. kadriv kul'tury i mystectv. – Kyi'v, 2017. – 19 s.

17. Tard G. Sushhnost' iskusstva / G. Tard; [per. s fr.; pod red. i predisl. L. E. Obolenskogo]. – Izd. 2-e. – M.: Izdatel'stvo LKI, 2007. – 120 s.

18. Turner L. Manifest metamodernizma [Jelektronnyj resurs] / L. Turner. – Rezhim dostupa: <http://metamodernizm.ru/manifesto>.

19. Chorna L. V. Ideal jak sociokul'turnyj fenomen u dyskursi modernu ta postmodernu: avtoref. dys. ... d-ra filoz. nauk: 09.00.03 / Chorna Lidija Valerii'vna; Nac. ped. un-t im. M. P. Dragomanova. – Kyi'v, 2017. – 36 s.

20. Dempsey V. [Re]construction: Metamodern Transcendence and the Return of Myth [Jelektronnyj resurs] / V. Dempsey. – Rezhim dostupa: <http://www.metamodernism.com/2015/10/21/reconstruction-metamodern-transcendence-and-the-return-of-myth>.

21. Turner L. Metamodernism // Manifesto [Jelektronnyj resurs] / L. Turner. – Rezhim dostupa: <http://www.metamodernism.org>.

22. Turner L. Metamodernism: A Brief Introduction [Jelektronnyj resurs] / L. Turner. – Rezhim dostupa: <http://www.berfrois.com/2015/01/everything-always-wanted-know-metamodernism>.

Odobinsky Yu. V., Candidate of Art Studies, Professor of the Department of Design, Separated Division «Mykolayiv Branch of the Kiev National University of Culture and Arts» (Ukraine, Mykolayiv), gileya.org.ua@gmail.com

Positions of Ukrainian design in the modern art space

In article the research of separate tendencies of development of a sculpture in Ukraine and the world during a metamodernist style era is conducted. The general differences in a cultural background of a modernist style, a postmodern and a metamodernist style for a sculpture are found out. Sources of the concept «metamodernist style» which was widely adopted in the West since the beginning of the 2010-th years are revealed. Fundamental differences in the most typical lines and values of art of a post- and metamodernist style are established. Characteristics are analyzed and the most outstanding representatives of a sculpture of a metamodernist style by the abroad and in Ukraine are specified.

Keywords: metamodern, metamodernism, postmodern, sculpture, art, culture, fluctuations, tendencies, trends, consciousness, values.

* * *

УДК 323.2

Осадча І. А.,

адвокат, старший викладач кафедри соціології, філософії і права, Одеська національна академія харчових технологій (Україна, Одеса), pravnic@ukr.net

Ангелов Г. В.,

кандидат історичних наук, професор кафедри соціології, філософії і права, Одеська національна академія харчових технологій (Україна, Одеса), sfpkafedra@gmail.com

УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬСТВОМ ТА ВЛАДА У ПРАЦЯХ ПОСТМОДЕРНІСТІВ

Статтю присвячено аналізу провідних постмодерністичних підходів до проблеми управління суспільством та влади. Проаналізовано доробок

українських та зарубіжних дослідників з даної теми. Визначено, що одним з ключових аспектів політичної влади, з точки зору постмодерністів, є питання представництва. Достатню увагу приділено також постмодерністичному розумінню відчуження людини. Описано детально розроблену Ж. Делезом суспільство контролю, також його фундаментальну ідею просторів ізоляції. Зроблено висновок, що більшість постмодерністичних концепцій влади та управління суспільством апелюють до кризи раціоналізму, критики існуючих політичних порядків, відчуження людини від суспільства та від самої себе. Крім того, автор статті вказує, що на порядок денний щодо формування принципів політичного владарювання в сучасному світі виходить його технологічний аспект, котрий багато в чому детермінований бурхливим розвитком сучасних інформаційних технологій.

Ключові слова: управління суспільством, постмодерністи, інформаційні технології.

Філософія постмодерну уявляє собою один із проявів постіндустріального світу, життєдіяльність і історія якого багато в чому обумовлені змінами в суспільстві, технологіях, в економіці, масових комунікаціях. Ці зміни визрівали головним чином протягом другої половини ХХ ст. і багато в чому визначили собою існуючу політичну реальність та конфігурацію міжнародних відносин. На наших очах величезний, складний політичний простір неначе стиснувся в один компактний і відносно невеликий інформаційний блок. Це стиснення призвело до суттєвих зрушень в наших поняттях про політичні процеси, соціальну справедливість, ідеології, причинність і свободу. Вибуховий характер революції інформаційних технологій прийшов в істотне протиріччя з тисячолітніми установками та звичаями спільного життя людей, їх психологією, пізнавальними та культурними практиками. Особливим напрямком дослідження політологів є постмодерністичні концепції управління суспільством та влади, так як саме вони багато в чому формують порядок денний сучасного світу політики, розуміння глобальних проблем людства, котрі були спричинені різними факторами: соціальними, економічними, політичними, психологічними та ін. Таким чином, звернення до спадщини постмодерністів в окресленому нами аспекті уявляється закономірним та актуальним.

Концепції влади, розроблені постмодерністами вивчала низка вчених. Серед російських дослідників слід назвати В. Ледаєва, Н. Капустіну, О. Ситніка, І. Гордєєва, П. Зиноватого, І. Смірнова. Велику увагу даній проблематиці присвятили українські вчені: Б. Ю. Тимбоць, С. В. Кущепал, Т. О. Бутирська, Д. М. Шевчук, Ю. А. Шталтовна.

Коротко розглянемо останні публікації з вищезначеної теми дослідження. М. І. Зайдель висловив думку, що в рамках постмодернізму був розроблений специфічний підхід до феномена влади. Він називає його «дифузним». Як свідчить дана назва, дана методологія вказує, що влада «розмита» по всьому соціальному простору. В той же час постмодерністи, на думку вченого, були дуже далекі від класичної методології політичної влади (відповідно до якої влада зосереджена в державних інститутах) «як асиметричних відносин в термінах боротьби та взаємодії політичних груп» [1, с. 54]. І. Г. Утюж розглядає постіндустріальне суспільство в якості являє собою технократичної бази поглядів. Суспільство постмодерну передбачає розвиток нового способу соціалізації, котрий ґрунтується на пріоритеті особистих прав і індивіда. Така постановка питання зміщує фокус дослідника до задоволення соціальних та культурних потреб [2, с. 70]. В. О. Копилов

розробив концепцію, згідно до якої, влада виступає в постмодернізмі не дією однієї сторони, а завжди уявляє собою взаємодію. При цьому владу можна реалізовувати і через контроль, і через управління, і через ухвалення рішень, і через вплив [3, с. 97].

П. М. Петровський прослідкував постмодерну парадигмодослідження та реформування суспільства. Він дійшов висновку, що вона формувалась у протиставленні класичній методології. Фактично постмодерністи застосували природничо-наукову парадигму до аналізу суспільно-владних процесів, що дало їм можливість їх об'єктивну необхідність. Дослідник наголошував на наявності серйозного гуманітарного потенціалу досягнень постмодернізму [4, с. 220].

А. Г. Жуковський досліджуючи парадигму постмодерністичного напрямку у філософії відмітив його плюралізм, в якості «множинності», котра проявляє себе у методології. Остання становить собою право на існування різних концептуальних підходів, в тому числі і взаємовиключних. Однією з рис, що характеризує постмодернізм є визнання тоталітарної суті раціоналізм [5, с. 104].

І. І. Севрук розвинув дану ідею про тоталітарність раціоналізму відносно наукового спадку М. Фуко, котрий фактично є сполучною ланкою між парадигмами модерну і постмодерну. У цього мислителя ми знаходимо ґрунтований аналіз дисциплінарної влади, яка є домінантою. І. І. Севрук вказав на трансформацію в рамках структуралізму ролі покарання, залякування та інших проявів влади [6, с. 32]. Очевидно, що структуралізм і постмодернізм дуже близькі між собою за проблематикою управління суспільством та питанням влади.

Т. М. Титаренко на відміну від перерахованих дослідників зосередив свою увагу на розгляді людської активності як соціально-психологічних практик. На його думку, прагнення перманентного самоконфігурування стає в постмодерному світі головним модусом існування особистості [7, с. 179].

Мета статті полягає в розгляді основних концепцій управління суспільством і влади постмодерну, їх соціокультурних характеристик. Завдання – дослідити основні постмодерністичні теорії керування соціумом та підґрунтя владних структур у сучасному суспільстві.

М. І. Зайдель здійснив ґрунтовний аналіз концепту політичної влади в рамках постмодерністичної методології: «Концептуальний аналіз політичної влади вносить конкретність до розуміння влади, порівнюючи її з іншими соціальними поняттями та соціальними відносинами в цілому. В традиційному (веберівському) підході влада розуміється як вольові відносини між суб'єктом та об'єктом, як відносини панування/підпорядкування. Влада асоціюється з контролем над життям, нерівним розподілом ресурсів і можливостей реалізувати бажання та інтереси» [1, с. 54].

Як вже було зазначено, саме французький історик і філософ М. Фуко був провісником постмодернізму у західноєвропейській філософії. Його дуже зацікавила проблема політичної влади та управління суспільством. Він серед іншого підкреслював, що у другій половині ХVIII ст. вже були розроблені соціальні технології для формування спеціальних соціальних спільностей для виконання певних функцій: «Солдати стали чимось тим,

що можна виготовити. З безформної маси, непридатної плоти можна зробити необхідну машину... Розрахований примус повільно проникає в кожну частину тіла, оволодіває ним, робить його слухняним завжди готовим і мовчазно продовжується в автоматизмі звички... В класичний вік відбувається відкриття тіла як об'єкта і мішені влади» [10, с. 216]. Масштаб контролю над суспільством, на думку М. Фуко, змінився: тіло людини розглядають вже не як сукупну масу, а як сукупність деталей, ефективність яких можна підвищити за допомогою різноманітних вправ. Індивіда все більше розуміли як машину: «Слухняне тіло можна підкорити, використати, перетворити, вдосконалити» [10, с. 199–200]. Здавна існували численні дисциплінарні методи: у монастирях, арміях, цехах.

Економічна експлуатація, на думку М. Фуко, розділила силу і продукт праці, а дисциплінарний примус встановив примусовий зв'язок між зростаючою придатністю і зростаючим пануванням. Вчений довів, що даний механізм охопив практично всі основні соціальні інститути (армію, освіту, церкву) а також промислові галузі. Для того, щоб полегшити його проникнення, були розроблені певні принципи. Серед них М. Фуко виділив наступні: 1) відгороджування (специфікація місця, відмінного від інших і замкненого в самому собі (коледжі, інтернати, казарми тощо); 2) елементарна локалізація, яка відводить кожному індивіду власне місце, а кожному місцю – свого індивіда з використанням келії монастиря, як зразка; 3) через функціональне розміщення за допомогою дисциплінарних інститутів простір кодується з метою створення більшої корисності [10, с. 206–209].

Французький філософ–постмодерніст Ж. Бодрійяр в своїй філософській концепції проаналізував різноманітні прояви системи соціального управління. При цьому він застосував категорії «симулякр», «копія», «вторинність». Мислитель відштовхнувся від того, що капітал в постмодерністичній економіці більше не належить до реальних структур, які розглядались в раніше рамках політекономії. Власне розгляд даної проблеми можна назвати постмарксистським, так як капітал Ж. Бодрійяр відніс до симулякрів третього порядку. Проблему революцій таку важливу для марксистської методології соціального управління вчений розглядає в якості звернення учасників революцій до «реальності в усій їх формах, яку ностальгічно воскрешають» [8, с. 45]. Партії і профспілки відчужують соціальну силу експлуатованих тому, що володіють монополією на репрезентацію. Ті ж хто виступають проти встановленого порядку речей, на думку філософа, приречені на боротьбу з профспілковими активістами у своїй свідомості [8, с. 81]. Дане положення можна трактувати як неможливість людей в постмодерністичному суспільстві вийти за рамки один раз і назавжди окреслених репрезентативних підсистем соціального управління. Ж. Бодрійяр був одним з перших, хто звернув увагу на одну з фундаментальних політичних проблем сучасності – втрату відповідальності політичної еліти та зникнення звичної соціальної структури, яка дозволяла репрезентувати в політиці маси: «... Криза представництва є важливим аспектом останніх соціальних виступів. Однак сама по собі вона може і не бути смертельною для системи, і повсюди (і в тих же профспілках) вже намічається її формальне подолання

(перехват) в рамках загальної схеми самоуправління» [8, с. 81].

Інший відомий філософ постмодернізму Ж. Делез вказав, що перехід від політики до ризому (горизонтальної соціальної структури без окремого політичного центра) відбувається на рівні судової практики [9, с. 216]. Цей вчений детально розробив поняття «суспільство контролю». Він описує його наступним чином: «Ми наближаємося до суспільства контролю, яке також функціонує не через ізоляцію, але через постійний контроль і миттєву комунікацію. Зрозуміло, не перестають говорити про в'язницю, про школу, про лікарню: ці інститути перебувають у стані кризи... По відношенню до майбутніх форм контролю у відкритому середовищі найжорсткіші форми ізоляції, можливо, здадуться нам приналежністю чудового і доброзичливого минулого. У дослідженні «універсальних комунікацій» є щось, що викликає трепет. Істина в тому, що перш ніж суспільства контролю організуються в дійсності, з'являються також і відповідні форми злочинності і опору (два різних випадки)» [9, с. 223]. На думку Ж. Делеза дисциплінарні суспільства розпочали організацію гігантських просторів ізоляції. Вони досягли свого розквіту на початку ХХ ст., коли індивід почав поступово переходити від одного закритого простору до іншого, у кожного з яких свій власний закон: сім'я, школа, завод, час від часу лікарня, казарма і, можливо, тюрма, яка є майже ідеальним простором ізоляції. Закономірно, що Ж. Делез апелював до ідей Фуко щодо ідеального проекту просторів ізоляції. Йому кидається в очі соціальна організація на заводах, метою якої є концентрувати, розподіляти простір, впорядковувати час, розташувати продуктивну силу в просторово-часовому континуумі так, щоб результат перевищував суму первинних сил [9, с. 226].

В постмодерністичній картині людського суспільства Ж. Делез сім'я, школа, армія, завод більше не є схожими один на одного, але всього лише різними просторами ізоляції, які сходяться до єдиного власника, до держави або до приватної влади. Вони стають шифрованими фігурами, деформуються і трансформуються. Все це здійснює одна і та ж корпорація, у якій є тільки керуючі. «Маркетинг відтепер є інструментом соціального контролю, саме він формує безсоромну расу наших господарів. Контроль здійснюється через короткострокові операції і блискавичні прибутки, але разом з тим він безперервний і безмежний» [9, с. 231–232].

Висновки. Таким чином, проведений нами аналіз основних постмодерністичних концепцій влади та управління суспільством доводить, що більшість з них апелюють до кризи раціоналізму, критики існуючих політичних порядків, відчуження людини від суспільства та від самої себе. Дані ідеї добре прослідковуються у творах М. Фуко. Однак в працях Ж. Делеза та Ж. Бодрійяра ще більш детально проробляються та отримують глибину концепції раціоналістичного контролю, просякнутого тоталітарним духом. На порядок денний щодо формування принципів політичного владарювання в сучасному світі виходить його технологічний аспект, котрий багато в чому детермінований бурхливим розвитком сучасних інформаційних технологій. В майбутніх дослідженнях даної теми, на нашу думку слід зосередитись на переломленні розглянутих ідей в

українському соціумі. Значний інтерес становить собою можливість створення в політичній системі нашої країни «просторів ізоляції».

Список використаних джерел

1. Зайдель М. І. Сучасні та постмодерністські концепції природи та еволюції влади / М. І. Зайдель // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Х.: Видавництво ХНУ ім. В. Н. Каразіна. – 2010. – №912: сер. «Питання політології», Вип.17. – С.49–55.
2. Утюж І. Г. Принципи постмодернізму в освіті / І. Г. Утюж // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2014. – Вип.56. – С.63–72.
3. Копилов В. О. Влада – експлікація ортодоксального реляціоніста / В. О. Копилов // Гуманітарний часопис. – 2007. – №2. – С.84–98.
4. Петровський П. М. Цінність гуманітарної методології постмодернізму для демократичного врядування / П. М. Петровський // Філософські дослідження. Збірник наукових праць. – Луганськ, 2011. – С.216–227.
5. Жуковский А. Г. Постмодернизм в политологии: методологические возможности в исследовании политических процессов / А. Г. Жуковский // СИСП. – 2011. – №4. – С.93–106.
6. Севрук І. І. Дисципліна як універсальна технологія влади / І. І. Севрук // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Філософія. – 2016. – Вип.47 (2). – С.31–39.
7. Титаренко Т. М. Особистісні практики конструювання життя зміна фокусування / Т. М. Титаренко // Педагогічна і психологічна наука в Україні: зб. наук. праць: в 5 т. Т.2: Психологія, вікова фізіологія та дефектологія. – К.: Педагогічна думка, 2012. – С.175–186.
8. Бодрийяр Ж. Символический обмен и смерть [пер. с фр. С. Н. Зенкина] / Жан Бодрийяр. – М.: Добросвет, 2000. – 387 с.
9. Делез Ж. Переговоры [пер. с франц. В. Ю. Быстрова] / Жиль Делез. – Санкт–Петербург: Наука, 2004. – 308 с.
10. Фуко М. Надзирать и наказывать. Рождение тюрьмы [пер. с франц. В. Наумов] / Мишель Фуко. – М.: Ad Marginem, 1999. – 480 с.

References

1. Zaidel M. I. Suchasni ta postmodernistski kontseptsii pryrody ta evoliutsii vlady / M. I. Zaidel // Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu im. V. N. Karazina. – Kh.:Vydavnytstvo KhNU im. V. N. Karazina. – 2010. – №912: ser. «Pytanniapolitolohii», Vyr.17. – S.49–55.
2. Utiuzh I. H. Pryntsyppu postmodernizmu v osviti / I. H. Utiuzh // Humanitarnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii. – 2014. – Vyr.56. – S.63–72.
3. Kopylov V. O. Vlada – eksplikatsiia ortodoksalnoho reliatsionista / V. O. Kopylov // Humanitarnyi chasopys. – 2007. – №2. – S.84–98.
4. Petrovskiy P. M. Tsinnist humanitarnoi metodolohii postmodernizmu dlia demokratychnoho vriaduvannia / P. M. Petrovskiy // Filosofski doslidzhennia. Zbirnyk naukovykh prats. – Luhansk, 2011. – S.216–227.
5. Zhukovskiy A. G. Postmodernizm v politologii: metodologicheskie vozmozhnosti v issledovanii politicheskikh protsessov / A. G. Zhukovskiy // SISP. – 2011. – №4. – S.93–106.
6. Sevruk I. I. Dystsyplina yak universalna tekhnolohiia vlady / I. I. Sevruk // Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H. S. Skovorody. Filosofii. – 2016. – Vyr.47 (2). – S.31–39.
7. Tytarenko T. M. Osobystisni praktyky konstruiuvannia zhyttia zmiana fokusuvannia / T. M. Tytarenko // Pedahohichna i psykholohichna nauka v Ukraini: zb. nauk. prats: v 5 t. T.2: Psykholohiia, vikova fiziolohiia ta defektolohiia. – K.: Pedahohichna dumka, 2012. – S.175–186.
8. Bodriyiar Zh. Simvolicheskii obmen i smert [per. s fr. S. N. Zenkina] / Zhan Bodriyiar. – M.: Dobrosvet, 2000. – 387 s.
9. Delez Zh. Peregovoryi [per. s frants. V. Yu. Byistrova] / Zhil Delez. – Sankt–Peterburg: Nauka, 2004. – 308 s.
10. Fuko M. Nadzirat i nakazyivat. Rozhdenie tyurmyi [per. s frants. V. Naumov] / Mishel Fuko. – M.: Ad Marginem, 1999. – 480 s.

Osadcha I. A., advocate, Senior Lecturer, Department of Sociology, Philosophy and Law, Odessa National Academy of Food Technologies (Ukraine, Odessa), pravnic@ukr.net

Anhelov G. V., Candidate of Historical Sciences, Professor, Department of Sociology, Philosophy and Law, Odessa National Academy of Food Technologies (Ukraine, Odessa), sfpkafedra@gmail.com

Government of the society and power in the works of postmodernists

The article is devoted to the analysis of the leading postmodern approaches to the problem of governance and power. The works of Ukrainian and foreign researchers on this topic are analyzed. It is determined that one of the key aspects of political power, from the point of view of postmodernists, is the issue of representation. Sufficient attention is also paid to the understanding of alienation of a person which was developed by direction of postmodernists. Described in detail a society of control by G. Deleuze, as well as his fundamental idea of isolation spaces. It is concluded that most of the postmodern concepts of power and government appeal to the crisis of rationalism, criticism of existing political order, alienation of a person from society and from himself. In addition, the author of the article points out that the technological aspect of power is emerging on the political agenda. It largely determined by the rapid development of modern information technologies.

Keywords: management of society, postmodernists, information technologies.

* * *

УДК 141.7:316.334

Пастушенко О. В.,

кандидат філософських наук, доцент, Одеська державна академія будівництва та архітектури (Україна, Одеса), gileya.org.ua@gmail.com

ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ПОНЯТЬ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ ТА ПРАВА: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Дефініції інституту та інституціоналізації в різних науках відрізняються одна від одної. Особливою мірою це стосується філософського осмислення інституціоналізації влади та права (йдеться про інституційні категорії влади та права). Стаття має на меті вивчення існуючих визначень інститутів обох соціальних феноменів у філософській науці. констатовано, що сучасна система права вирізняється власною прагматичністю, намаганням пристосуватись до справедливих суспільних потреб. Стаття присвячена аналізу адаптаційних умов щодо феномену соціального інституту стосовно владних та правничих особливостей сучасного українського суспільства. Це означає, що з'являється все більше представників правничої системи, які приймають рішення не тільки в міру справедливості, але й максимально адекватні суспільним очікуванням. Пропонується аналіз порівняння та взаємопроникнення цих інститутів як філософська концепція. Представлено висновок, що визначення ключових філософських особливостей інституціоналізації влади та права характеризує ці особливості як групу філософських положень, які складають певне ціле з точки зору суб'єкта регулювання, тобто – сукупність таких владних та правничих норм, носіями яких є інституціональні чинники.

Ключові слова: влада, інституціоналізація, категорія, право, соціальний ефект.

Термін «інститут» використовується не лише в розмовних аспектах, але й в багатьох галузях науки. Це створює проблеми, пов'язані з визначенням поняття інституціоналізації з різних точок зору. Часто ці значення зміщуються, і складно визначити тематичний діапазон поняття, що додатково збільшує труднощі, пов'язані з належним розумінням інституту та інституціоналізації в різних науках. Більшість непорозумінь виникають з різних визначень інституту та інституціоналізації насамперед у полі філософського розуміння цих понять.

Стаття присвячена аналізу адаптаційних умов щодо феномену соціального інституту стосовно владних та правничих особливостей сучасного українського суспільства. Отже, наше *мета* полягає у необхідності визначити межу та лінії перетину інтересів інституціональних аспектів влади та права у сучасній філософії. А тому *об'єктом статті* вважатимемо інституціоналізацію влади та права. *Предмет статті* – філософські аспекти цієї інституціоналізації.